

Výzvy a príležitosti pre začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania – zhrnutie správy

Úvod

Budúci inžinieri, architekti, zdravotnícki zamestnanci a administratívni zamestnanci a manažéri, tí všetci budú musieť brať do úvahy vo svojom pracovnom živote aspekty bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP). Táto správa (1) a prípady v nej uvedené svedčia o tom, že existuje viac výziev na začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania v porovnaní s inými úrovňami vzdelávania. Tieto prípady však tiež ukazujú, že sa podnikajú kroky na začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania v rôznych odboroch a rôznymi spôsobmi. Niektoré prípady okrem iného ukazujú, že v závislosti od okolností je možné použiť rôzne prístupy a využiť rôzne možnosti.

Výzvy

Je dôležité si uvedomiť určité výzvy súvisiace s procesom začleňovania BOZP do vysokoškolského vzdelávania.

Tieto výzvy zahŕňajú:

- potrebu partnerstiev s jednotlivými univerzitami, fakultami a profesormi;
- presvedčanie profesorov o dôležitosti výučby BOZP;
- vysoké existujúce požiadavky a tlaky na čas študentov;
- nedostatok vhodných materiálov na výučbu BOZP na vysokoškolskej úrovni;
- zavádzanie praktických a aktívnych metód výučby BOZP v prostredí, v ktorom dominujú teoretické metódy výučby;
- spôsob, akým osloviť triedy s vysokým počtom študentov;
- nedostatok vysokoškolských vyučujúcich so skúsenosťami v oblasti BOZP a/alebo aktívnymi a participačnými vzdelávacími zručnosťami;
- zdieľanie vzdelávacích materiálov tam, kde existuje silná tradícia ochrany informácií v kultúre duševného vlastníctva;
- dĺžka doby, ktorá je potrebná na zmeny v učebnom pláne;
- nedostatok finančných zdrojov na rozvoj a poskytovanie vzdelávania v oblasti BOZP na vysokoškolskej úrovni v porovnaní so školskou úrovňou vrátane financovania pilotných projektov;
- rozvoj nových väzieb na úrovni ministerstva tam, kde vysoké školy a iné typy škôl majú na starosti rôzne ministerstvá;
- trvalá potreba zlepšovania kultúry bezpečnosti a ochrany zdravia na vysokých školách.

Kontextové faktory, ktoré uľahčujú integráciu

Zdá sa, že určité kontextové faktory uľahčujú začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania.

(1) Správa: *Začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania*:
<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/tewe09007enc/view>

Činnosť začleňovania je pravdepodobnejšia:

- v oblastiach, v ktorých vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa BOZP dávajú určitým odborníkom konkrétnu zodpovednosť, najmä tým, ktorí sú zapojení do projektov inžinierskych stavieb;
- tam, kde sú požiadavky na odbornú prípravu bezpečnostných technikov špecifikované v právnych predpisoch a zahŕňajú štúdium na úrovni vysokej školy;
- tam, kde je katedra vysokej školy na mieste, ktoré sa zaoberá BOZP; toto sa zdá pravdepodobnejšie na technických vysokých školách;
- tam, kde má orgán BOZP alebo orgán zabezpečujúci poistenie zodpovednosť za škodu spôsobenú poškodením zdravia pri práci v oblasti odbornej prípravy úlohu, ktorá by mohla zahŕňať poskytovanie pomoci vysokým školám;
- v tých oblastiach, v ktorých má vysoká škola konkrétne povinnosti týkajúce sa BOZP, napríklad zaistiť bezpečnosť študentov počas laboratórnych cvičení a pri praktickej činnosti.

Faktory úspechu

Prípady navrhujú určité spôsoby a prostriedky na začlenenie BOZP do vysokoškolského vzdelávania. Napríklad:

- Začnite hľadaním a **zapojením niektorých vnímavých jednotlivcov** a inštitúcií s cieľom spolupracovať.
- **Spolupracujte**, nenariaďujte.

- **Budte citliví k požiadavkám konkurenčných študijných osnov** a tlakom na čas študentov, ktoré už existujú.
- Obmedzte vyučovanie BOZP na určité **klúčové aspekty**.
- **Zaradte otázky BOZP priamo do kurzov, nie ako dodatky**, najmä ak existuje obmedzená možnosť prídavných modulov.
- Poskytujte **vhodné vzdelávacie materiály o BOZP**, ktoré sú relevantné pre oblasť štúdia, do ktorej sú zaradené a pre spôsob, akým sa predmet vyučuje.
- Používajte **reálne prípady** a hľadajte spôsoby zavedenia metód riešenia problémov, **aktívne vyučovanie** atď.
- Poskytnite **pomoc vysokoškolským učiteľom** pri efektívnom používaní materiálov.
- Využite **potrebu poskytnúť bezpečnostné pokyny** pre praktické práce ako spôsob zavedenia širšieho posolstva kultúry prevencie pre týchto študentov.
- Používajte **e-learningové vzdelávanie a elektronické zdroje** ako podporu a doplnenie výučby v učebniach, ale tiež ich viac sprístupnite pre diaľkové štúdium.
- Na motivovanie študentov zariadte, aby štúdium **BOZP prispelo ku konečnému hodnoteniu** alebo dosiahnutiu uznávaného diplomu atď.
- **Zabezpečte správne načasovanie**. Vysokoškolské alebo špecifické povolanie musí byť pripravené akceptovať zmeny, preto musí ísť o vhodný spôsob. Napríklad, zväzť otvorenie diskusie, keď sa robia zmeny v učebných osnovách alebo v stratégiách týkajúcich sa budúcich vysokoškolských absolventov.
- **Zapojte sa do profesijných združení, čo sa týka** učebných osnov na vysokoškolskej úrovni.
- **Preskúmajte partnerstvá**: spoluprácu medzi univerzitami, výskumnými ústavmi, orgánmi bezpečnosti, poisťovňami a priemyslom.
- **Podporujte a uľahčujte prístup k BOZP na celej vysokej škole**, ktorý kombinuje výučbu BOZP/rizík s vytváraním bezpečného a zdravého pracovného/vzdelávacieho prostredia pre všetkých zamestnancov a študentov a aktívne zapája zamestnancov a študentov do tohoto procesu.

Osem ďalších nápadov:

- Zriadte **archív na zdieľanie vysokoškolských študijných materiálov**.
- **Keď už prebieha nejaká výučba BOZP**, napríklad pre kontextové faktory uvedené vyššie, využite ju ako mostík na všeobecnejšie začlenenie BOZP na ďalších fakultách.
- Tam, kde **miestne spoločnosti** spolupracujú s vysokými školami povzbudte ich, aby začlenili BOZP do svojich aktivít pre študentov (prednášky, exkurzie alebo umiestnenia študentov).
- **Učte sa zo skúseností zo začleňovania BOZP do školského vzdelávania** a dobrej praxe pri odbornej príprave mladých zamestnancov a prispôbte ich na vysokoškolskú úroveň.
- Využite výhodu intenzívnejšieho používania „modulárneho učenia sa“ a vypracujte konkrétny **modul BOZP**.
- **Prispôbte metódy odbornej prípravy** a zdroje na ich používanie na vysokoškolskej úrovni.

- Nabádajte **zamestnávateľov, aby zisťovali poznatky** v oblasti **BOZP ako jeden z faktorov pri prijímaní zamestnancov**.
- Podporte **obchodné školy, aby zaradili BOZP a hospodársku produktivitu** do svojich výskumných a prednáškových programov.

Príklady z praxe

Keď Univerzita v Salamance v Španielsku zaviedla technické magisterské štúdium BOZP, využila príležitosť na poskytovanie niektorých základných zdrojov BOZP pre všetkých absolventov na CD-ROM-e a na internete za podpory regionálnej vlády.

Pre poskytnutie prípadov pre obchodné štúdie Národná rada USA pre bezpečnosť používa cenu Roberta Campbella za excelentnosť v obchodných prípadoch, ktoré ukazujú bezpečnosť a ochranu zdravia a hospodársku produktivitu. Víťazné príklady prispôbujú tak, aby sa hodili pre model prípadových štúdií používaných špičkovými obchodnými školami a spolupracuje s jednotlivými profesormi, aby ich povzbudila pri využívaní týchto zdrojov.

V Spojenom kráľovstve Laboratórium pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, financované národným orgánom BOZP, spolupracovalo s Liverpoolskou univerzitou pri začleňovaní prvkov BOZP do vysokoškolského technického kurzu. Zahŕňovalo to používanie metód aktívneho učenia a prípadových štúdií vychádzajúcich zo skutočných nehôd.

V Nemecku existujú príklady partnerstiev medzi fakultami vysokých škôl, ktoré spolupracujú pri zhromažďovaní poznatkov a zdrojov s cieľom vytvoriť a zdieľať e-learningové zdroje (NOP online a KMR „Nebezpečné látky v laboratórnych kurzoch“).

V Dublinskom technologickom inštitúte v Írsku zapájajú bezpečnostné služby participačným spôsobom študentské zväzy, aby sa zabezpečilo plnenie povinností vysokej školy v oblasti BOZP a podporovala sa kultúra BOZP.

V súťaži Lacobus vo Francúzsku musia študenti architektúry začleniť BOZP do návrhov projektov architektonického reštaurovania. Pri ďalších projektoch vo Francúzsku musia študenti techniky a architektúry na projektoch pracovať spolu.

Celkové závery

Nakoniec by cestou vpred malo byť vytvorenie „celouniverzitného“ prístupu k vytvoreniu bezpečného a zdravého pracovného a vzdelávacieho prostredia v kombinácii so vzdelávaním v oblasti rizík. Tento prístup by mal spájať riadenie BOZP pre prevenciu rizík so stúpajúcou informovanosťou a rozvíjajúcimi sa poznatkami, zručnosťami a bezpečnými prístupmi a správaním sa študentov a zamestnancov vrátane profesorov a technického, administratívneho a pomocného personálu. Podpora je potrebná na prenos existujúcich príkladov dobrej praxe a sprostredkovanie na vysokoškolskej úrovni a je potrebná výmena nápadov aj konkrétnych nástrojov.

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, ŠPANIELSKO
Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Reprodukcia je povolená pod podmienkou, že sa uvedie zdroj. Printed in Belgium, 2010

